

LES ESCLETXES SOCIALS DE LA CRISI DE L'HABITATGE

BARCELONA METRÒPOLIS - núm. 128
barcelona.cat/metropolis

Com es pot garantir el dret a tenir una llar a les ciutats globals, on cada cop és més difícil accedir a un habitatge?

El creixement demogràfic i l'eclosió de Barcelona com a ciutat global, capaç d'atreure cada vegada més visitants, inversors i residents estrangers, han disparat els preus del mercat de l'habitatge. Sense sòl suficient per poder expandir-se, la desproporció entre demanda i oferta és cada cop més gran. Ara s'afegeixen nous factors de pressió, com l'arribada de fons d'inversió internacionals, la desviació d'una part del parc ja construït cap a usos turístics o la creixent presència de residents estrangers temporals.

Barcelona Metròpolis analitza en el dossier central de la revista número 128, un dels principals reptes de la ciutat de Barcelona i de la seva àrea metropolitana, amb la col·laboració de grans experts en la matèria:

Carme Trilla, Juan Carlos Montiel, Sorcha Edwards, Jaime Palomera, Jordi González, Eva Ortigosa, Guillem Domingo, Alfredo Palomera, Irene Lebrusán i Zaida Muxí

La manca d'habitatge assequible s'està convertint en un gran factor de desigualtat. Per això, garantir-ne el dret a l'accés és un dels principals reptes de totes les grans ciutats i Barcelona té l'oportunitat de capgirar la situació en el marc de la legislació recent i d'una nova política metropolitana. Amb una mirada multidisciplinària, els especialistes del

dossier **Les esclotxes socials de la crisi de l'habitatge** aporten idees i respostes. Publicat en el número 128 de *Barcelona Metròpolis*, l'introdueix l'editorial *Garantir l'habitatge, un repte metropolità*, de la directora de la revista, **Milagros Pérez Oliva**.

Carme Trilla

Economista especialitzada en el sector de l'habitatge des del vessant social, econòmic i de les polítiques públiques.

Com l'habitatge agreuja les desigualtats a la ciutat de Barcelona

Com a hereva de la pèssima resolució de la crisi financera del 2008, Barcelona té la fita urgent de posar fi als desnonaments de famílies vulnerables i garantir el dret a l'habitatge. L'ínfima dimensió del parc públic, la forta demanda interna i externa i l'escàs sòl disponible agreugen la crisi. Per afrontar-la, cal un pacte social per a l'habitatge.

Juan Carlos Montiel

És arquitecte superior, titulat a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (UPC), de la qual va ser professor associat de projectes (fins al 1991) i, fins a l'actualitat, és professor titular EU.

Les escales de l'habitatge

Passar del relat a la gestió serà el canvi d'escala imprescindible per tal d'apropar al màxim l'oferta a la demanda d'habitatge. Amb l'eficiència que ha de presidir tota acció dels poders públics, l'objectiu ha de ser la producció massiva. I això tan sols serà possible escurçant els terminis de la gestió urbanística del sòl i amb una col·laboració publicoprivada, dotada de control i tuteles permanents però sense prejudicis.

Sorcha Edwards

Des del 2014, és secretària general de Housing Europe, la federació que agrupa els agents europeus de l'habitatge públic, cooperatiu i social.

El model de Barcelona en el context europeu

Les ciutats esdevenen actors clau davant el repte europeu de construir un model d'habitatge centrat en les persones. En aquest context, Barcelona s'està convertint en un referent i en un laboratori, que desvia la trajectòria històrica a través de la diversificació dels models d'habitatge i de l'augment de l'oferta de lloguer social.

Jaime Palomera

És codirector de l'Institut de Recerca Urbana de Barcelona (IDRA) i doctor en Antropologia Econòmica per la Universitat de Barcelona, la City University of New York i l'École des hautes études en sciences sociales.

Jordi González

Doctor en Sociologia per la Universitat de Leeds, és investigador col·laborador de l'IDRA i docent a la Universitat Pompeu Fabra.

Mites i veritats sobre la generació llogatera

Sobre el lloguer d'habitatges s'han difós en els darrers anys una sèrie de tòpics i falses creences, que ara desmenteix una enquesta pionera a Barcelona, ciutat on el 40% de la població viu en aquest règim. Gairebé res és com es creia. Els vells problemes tendeixen a agreujar-se i apareixen noves vulnerabilitats vinculades a la incertesa que generen les renovacions dels contractes.

Eva Ortigosa

Educadora social amb un màster en Polítiques Socials i Acció Comunitària.

Habitatge cooperatiu en cessió d'ús: una nova forma d'accés i de relació

Parlar d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús és parlar d'organització col·lectiva. Els seus orígens, la seva forma i les experiències que s'hi viuen n'estan impregnades, i és un dels pilars d'aquest model alternatiu per accedir a un dret, el de l'habitatge. Aquest és considerat un bé d'ús (no d'inversió) basat en la propietat col·lectiva, la creació de comunitat i el suport mutu.

Guillem Domingo

Llicenciat en Ciències Ambientals per la Universitat Autònoma de Barcelona i màster en Gestió de la Ciutat a la Universitat Oberta de Catalunya.

Alfredo Palomera

És tècnic d'Habitatge i Ciutat a l'Observatori DESC i ha treballat en diverses entitats socials en el camp de l'habitatge.

Joves que busquen casa o com jugar als jocs de la fam

Un context de salaris baixos i preus desbocats de l'habitatge barra el pas, cada cop més, a l'emancipació dels joves. Fins ara, les polítiques públiques no han aconseguit garantir l'accés a un habitatge assequible, mentre apareixen nous factors de distorsió que disparen els preus a l'alça.

Irene Lebrusán

Doctora en Sociologia, ha estat investigadora postdoctoral a la Universitat de Harvard i analista a l'Oficina Nacional de Prospectiva i Estratègia. Actualment coordina l'àrea de Qualitat de Vida i Societats Longeves del Centre Internacional sobre l'Envel·liment (CENIE) i és professora de la Universidad Carlos III de Madrid.

Una llar per a la vellesa: un problema que anirà a més

La vellesa futura arribarà a la jubilació amb menys acumulació de recursos i amb situacions residencials molt més polaritzades. Sense estalvis, amb taxes de cotització més baixes i, molt probablement, sense habitatge en propietat, s'enfrontarà a un parc residencial envellit, no adaptat a les necessitats de la gent gran, i a un gran desequilibri entre ingressos i preu del lloguer.

Zaida Muxí

(Buenos Aires, 1964). Doctora en Arquitectura i professora d'Urbanisme de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB-UPC), ha codirigit amb Josep Maria Montaner, entre 2004 i 2014, el màster Laboratori de l'Habitatge del Segle XXI a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

Una casa és una casa és una casa és una casa

La configuració d'una part molt important dels habitatges respon a un concepte obsolet, que organitza l'espai segons les

necessitats de la família nuclear. Cal modificar els criteris de disseny per eliminar els rols jeràrquics dels espais, adaptar-los a les tasques quotidianes i donar resposta a determinats col·lectius, com ara les persones grans.

A més, a Barcelona Metròpolis...

Les **entrevistes** d'aquest número estan dedicades a l'escena, la pantalla i la literatura. L'actriu **Emma Vilarasau** parla amb el periodista Toni Polo sobre la seva trajectòria, en una conversa plena de grans records i de molta reivindicació. "No s'escriuen prou papers de dones grans en cinema ni a les sèries perquè les guionistes són molt joves, encara", diu. Per la seva banda, Josep Massot entrevista **Enrique Vila-Matas**, creador d'un univers literari propi, qui afirma que "rendir-se a la tecnologia és convertir en prescindible l'ofici d'escriptor".

A la secció **Visions Urbanes**, Esther Anaya Boig, consultora i investigadora de la mobilitat ciclista, parla de com els carrers de Barcelona mai havien viscut canvis tan dràstics i ràpids en la manera de moure'ns. Per la seva banda, la periodista Georgina Pujol dibuixa el perfil de l'economista i ecòleg **Tim Jackson**, director del Centre per a la Comprensió de la Prosperitat Sostenible i ferm detractor del mite del creixement infinit.

La secció **Barcelona en Dades** analitza **Els espais verds i la biodiversitat de Barcelona**, amb nombroses xifres sobre la superfície de parcs urbans, les espècies vegetals més comunes a la ciutat, l'índex de verd per habitant i per districtes i les mesures d'estalvi d'aigua i de tractament de plagues. Una anàlisi del biòleg Xavier Mayor complementa aquestes dades, convidant a una nova visió del verd en base a l'ecologia aplicada i l'anomenada *infraestructura verda*.

La controvertida **cultura de la cancel·lació** atreu l'atenció del **Debat**, en què nou experts opinen sobre aquest fenomen. Mentre alguns consideren que dona veu a les minories i posa límits a allò que és inacceptable, d'altres el perceben com un perill per a la llibertat d'expressió. Al Plec de Cultura també hi trobareu un interessant article de Joan S. Luna sobre el **Models, valors i contradiccions en la música de les noves generacions**.

En l'apartat de llibres, destaquem la ressenya de Néstor Bogajo sobre l'**Atlas MUHBA d'història de Barcelona**, un llibre que combina articles d'experts amb un gran desplegament gràfic. Per la seva banda, Joan Burdeus **parla de Vita contemplativa, el darrer llibre del**

filòsof **Byung-Chul Han**. Les pàgines d'exposicions estan dedicades a '**Intel·ligència Artificial**', la gran aposta de tardor del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB).

Tanca la revista el relat **No sucaràs**, que signa Andrea Genovart. Les il·lustracions d'aquest conte, de la portada i del dossier són obra de **Cinta Fosch**; mentre que el protagonista de l'insert fotogràfic, **Eugeni Gay Marín**, presenta *On la natura s'esvaeix*, un treball que es pregunta com els barcelonins es relacionen amb la natura que els envolta.

Enllaç al dossier:

<https://www.barcelona.cat/metropolis/ca/dossier/les-escltxes-socials-de-la-crisi-de-lhabitatge>

Enllaç a la revista:

<https://www.barcelona.cat/metropolis/ca/revista/128>

Per a més informació:

Laura Santaflorentina / lauraantaflorentina@gmail.com / tel.: 699 061 244